

32001L0045

2001.7.19.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

L 195/46

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2001/45/EK IRÁNYELVE
(2001. június 27.)

a munkavállalók által a munkájuk során használt munkaeszközök biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről szóló 89/655/EGK tanácsi irányelv (második egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) módosításáról

(EGT vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 137. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a Bizottságnak a munkahelyi biztonsági, higiéniai és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal folytatott konzultációt követően benyújtott javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott egyeztetést követően,

a Szerződés 251. cikkében említett eljárásnak megfelelően ⁽³⁾,

mivel:

- (1) A Szerződés 137. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a Tanács irányelvek útján minimumkövetelményeket fogadjon el azért, hogy különösen a munkakörnyezet tekintetében a munkavállalók biztonsága és egészsége védelmének fokozottabb biztosítása érdekében javításokat ösztönözzön.
- (2) Az említett cikk értelmében ezeknek az irányelveknek kerülniük kell az olyan közigazgatási, pénzügyi és jogi korlátozások előírását, amelyek gátolnák a kis- és középvállalkozások alapítását és fejlődését.
- (3) A munkahelyi biztonság, higiénia és egészség fejlesztése olyan cél, amely nem rendelhető alá pusztán gazdasági szempontoknak.
- (4) A munkavállalók egészségének és biztonságának garantálásához elengedhetetlen az esetenként a magasban végzett munkákhoz használt eszközök egészségvédelmi és biztonsági színvonalának javítására szolgáló minimumkövetelmények betartása.
- (5) A Szerződés 137. cikkének (2) bekezdése értelmében elfogadott rendelkezések nem akadályozzák a tagállamokat, hogy a munkafeltételek védelmére vonatkozóan a Szerződéssel összeegyeztethető szigorúbb intézkedéseket tartsanak hatályban vagy vezessenek be.
- (6) A magasban végzett munka során a munkavállalók

egészsége és biztonsága olyan különösen súlyos kockázatnak, nevezetesen a magasból történő lezuhanás, illetve más súlyos munkahelyi balesetek kockázatának van kitéve, amelyek az összes baleset, különösen a halálos balesetek jelentős részét teszik ki.

- (7) Az önálló vállalkozók és a munkáltatók, abban az esetben, ha saját maguk foglalkoztatási tevékenységet folytatnak, és személyesen használják az esetenként a magasban végzett munka végzésére szolgáló munkaeszközöket, veszélyeztetik a munkavállalók egészségét és biztonságát.
- (8) Az időszakos vagy helyileg változó építkezések biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeinek végrehajtásáról szóló, 1992. június 24-i 92/57/EGK tanácsi irányelv (nyolcadik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) ⁽⁴⁾ előírja az ezekbe a kategóriákba tartozó személyek számára többek között a 89/655/EGK irányelv 4. cikkének és I. mellékletének betartását ⁽⁵⁾.
- (9) Azok a munkáltatók, akik esetenként magasban végzett munkát kívánnak végeztetni, kötelesek olyan munkaeszközt választani, amely megfelelő védelmet biztosít a magasból történő zuhanás kockázatával szemben.
- (10) A zuhanás megelőzésére szolgáló kollektív védelmi intézkedések általában az egyedi védelmi intézkedéseknél nagyobb védelmet nyújtanak. A munkaeszközöket úgy kell megválasztani, hogy azok a munkaterület jellegétől függően alkalmasak legyenek a kockázatok elkerülésére, illetve kiküszöbölésére, és adott esetben ezenkívül különleges képzést és kiegészítő vizsgálatokat is folytatni kell.
- (11) Az esetenként a magasban végzett munka végzése során leggyakrabban használt eszközök a létrák, az állványok és a kötelek, s ennek megfelelően az ilyen munkát végző munkavállalók biztonsága és egészsége jelentős mértékben függ ezeknek az eszközöknek a megfelelő használatától; ennek megfelelően meg kell határozni, hogyan tudják a munkavállalók ezeket az eszközöket a legbiztonságosabban használni; ennek megfelelően a munkavállalók számára megfelelő oktatást kell biztosítani.
- (12) Ez az irányelv a legalkalmasabb eszköz a kitűzött célok elérésére, és nem lépi túl a cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (13) Ez az irányelv gyakorlati hozzájárulás a belső piac szociális dimenziójának megteremtéséhez.

⁽¹⁾ HL C 247. E. 1999.8.31., 23. valamint HL C 62. E. 2001.2.27., 113. o.

⁽²⁾ HL C 138., 1999.5.18., 30. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2000. szeptember 21-i véleménye (HL C 146., 2001.5.17., 78. o.), a Tanács 2001. március 23-i közös álláspontja (HL C 142., 2001.5.15., 16. o.) és az Európai Parlament 2001. június 14-i határozata.

⁽⁴⁾ HL L 245., 1992.8.26., 6. o.

⁽⁵⁾ HL L 393., 1989.12.30., 1. o.

(14) A tagállamok számára biztosítani kell az átmeneti időszak lehetőségét, hogy ezalatt számba vehessék azokat a sajátos problémákat, melyekkel a kis- és középvállalkozásoknak szembe kell nézniük,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

A 89/655/EGK irányelv II. melléklete az ezen irányelvhez csatolt szöveggel egészül ki.

2. cikk

(1) A tagállamok legkésőbb 2004. július 19-ig elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

A tagállamoknak a melléklet 4. szakaszának végrehajtását illetően az első albekezdésben említett naptól számított legfeljebb kétéves átmeneti időszak áll rendelkezésükre annak érdekében, hogy figyelembe vehessék az ezen irányelvnek különösen a kis- és középvállalkozások általi gyakorlati végrehajtásából származó különféle helyzeteket.

(2) Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(3) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

3. cikk

Ez az irányelv az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

4. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Luxembourgban, 2001. június 27-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

N. FONTAINE

a Tanács részéről

az elnök

A. BOURGEOIS

MELLÉKLET

- „4. Az esetenként a magasban végzett munkához biztosított munkaeszközök használatára vonatkozó rendelkezések.
- 4.1. *Általános rendelkezések*
- 4.1.1. Amennyiben a 89/391/EGK irányelv 6. cikke, illetve e rendelet 3. cikke értelmében az esetenként a magasban végzett munka valamely alkalmas felületről nem végezhető el biztonságosan és a megfelelő ergonomiai feltételek mellett, akkor ki kell választani a biztonságos munkafeltételek biztosításához és fenntartásához leginkább megfelelő munkaeszközöket. Az egyedi védelmi intézkedésekkel szemben elsőbbséget kell biztosítani a kollektív védelmi intézkedéseknek. A munkaeszközöknek meg kell felelnie az elvégzendő munka jellegének és az előrelátható igénybevételnek, és lehetővé kell tennie a veszélytelen közlekedést.
- A magasban található munkahelyek legmegfelelőbb elérési módját a közlekedés gyakoriságának, az adott magasságnak, illetve a használat időtartamának megfelelően kell megválasztani. Közvetlen veszély esetén a választott elérési módnak lehetővé kell tennie a kiürítést. Az elérési mód és az állványok, deszkák és pallók közti közlekedés egyik irányban sem járhat a lezuhanás további kockázatával.
- 4.1.2. Magasban végzett munkához létrákat csak olyan körülmények között lehet használni, ha a 4.1.1. pontban foglaltakat figyelembe véve más, biztonságosabb munkaeszköz használata nem indokolt az alacsony kockázat, illetve a használat rövid időtartama vagy a munkaterület olyan meglévő jellemzői következtében, amelyeken a munkáltató nem tud változtatni.
- 4.1.3. A kötél segítségével történő hozzáférés, illetve pozicionálási módszerek kizárólag olyan körülmények közt használhatók, ahol a kockázatfelmérés azt mutatja, hogy a munka biztonságosan elvégezhető, és ha más, biztonságosabb munkaeszköz használata nem indokolt.
- A kockázatfelmérést figyelembe véve és különösen a munka időtartamától és az ergonomiai korlátoktól függően megfelelő kellekekkel felszerelt ülés kialakításáról kell gondoskodni.
- 4.1.4. A fentiek alapján megválasztott munkaeszköz típusától függően megfelelő intézkedéseket kell meghatározni az ilyen típusú eszközökkel együtt járó kockázatok minimalizálása érdekében. Amennyiben szükséges, rendelkezni kell a zuhanás megakadályozását célzó biztonsági eszközök felszereléséről. Ezeket megfelelően kell kialakítani, továbbá elég erősnek kell lenniük, hogy megelőzzék vagy megállítsák a magasból történő zuhanást, és lehetőség szerint kizárják a munkavállalók sérülésének lehetőségét. A zuhanás megakadályozására szolgáló kollektív biztonsági felszereléseket kizárólag a hozzáférést biztosító létráknál, illetve lépcsőknél lehet megszakítani.
- 4.1.5. Amennyiben valamely konkrét feladat elvégzéséhez a zuhanás megakadályozását szolgáló kollektív biztonsági felszerelések időleges eltávolítására van szükség, ezt ellensúlyozandó hatékony biztonsági intézkedéseket kell hozni. Az intézkedések megtételéig a feladatot nem lehet elvégezni. Abban az esetben, ha a konkrét feladatot végleg vagy ideiglenesen befejezték, vissza kell állítani a zuhanás megakadályozására szolgáló kollektív biztonsági felszerelést.
- 4.1.6. Az esetenként a magasban végzett munka csak abban az esetben végezhető el, ha az időjárási viszonyok nem veszélyeztetik a munkavállalók biztonságát és egészségét.
- 4.2. *A létrák használatára vonatkozó különös intézkedések*
- 4.2.1. A létrákat úgy kell elhelyezni, hogy stabilitásuk a használat során biztosítva legyen. A hordozható létráknak stabil, erős, megfelelő méretű, rögzített talppal kell rendelkezniük, hogy a létrafokok vízszintesek maradjanak. A kötélhágcsókat kivéve a függő létrákat biztonságosan kell rögzíteni, és olyan módon, hogy ne tudjanak elmozdulni, és hogy a kilengést megelőzzék.
- 4.2.2. Annak érdekében, hogy a hordozható létra talpa a használat során ne csússzon, a létra lábát alsó vagy felső végénél vagy ahhoz közel rögzíteni kell valamilyen csúszásgátló eszközzel vagy bármely más, ezzel azonos hatékonyságú módon. A megközelítésre használt létráknak megfelelő hosszúságúaknak kell lenniük ahhoz, hogy túlnyúljanak azon a helyen, amelyet a létrával el kell érni, kivéve azt az esetet, ha egyéb intézkedésekkel szilárd kapaszkodót biztosítanak. Az egymásba illeszthető és meghosszabbítható létrákat úgy kell használni, hogy egyes szakaszaik egymáshoz képest ne mozdulhassanak el. A mozgatható létrákat használat előtt rögzíteni kell.
- 4.2.3. A létrákat úgy kell használni, hogy a munkavállalók mindig stabilan álljanak és biztosan kapaszkodhassanak. Különösen ha terhet kézben tartva kell a létrán szállítani, ez nem zárhatja ki a biztos kapaszkodást.
- 4.3. *Az állványok használatára vonatkozó különös intézkedések*
- 4.3.1. Amennyiben a kiválasztott állványzatra vonatkozó számítások nem állnak rendelkezésre, illetve a rendelkezésre álló feljegyzések nem terjednek ki a tervezett szerkezeti elrendezésre, szilárdsági és stabilitási számításokat kell végezni, kivéve azt az esetet, ha az állványzatot általánosan elismert módon, szabványszerűen állítják össze.

- 4.3.2. választott állványzat összetettségétől függően hozzáértő személynek összeszerelési, használati és lebontási tervet kell készítenie. Ez készülhet szabványos terv formájában is, kiegészítve a szóban forgó állványzat konkrét adataira vonatkozó tételekkel.
- 4.3.3. Az állványzat teherhordó részeinek csúszását meg kell akadályozni a tartófelülethez történő rögzítéssel, csúszásgátló eszköz biztosításával, illetve bármely ezekkel azonos hatékonyságú módszerrel, továbbá a hordfelületnek megfelelő teherbírásúnak kell lennie. Biztosítani kell az állványzat stabilitását. Kerek állványzat esetében megfelelő eszközökkel biztosítani kell, hogy az a magasban történő munkavégzés során ne mozdulhasson el.
- 4.3.4. Az állványzati padlózat méretének, formájának és elrendezésének meg kell felelnie az elvégzendő munka jellegének, valamint alkalmasnak kell lennie a terheléshez, lehetővé kell tennie a biztonságos munkavégzést és közlekedést. Az állványzat padlózatát úgy kell összeállítani, hogy annak elemei a rendeltetészerű használat során ne mozdulhassanak el. Nem lehet veszélyes hézag a padlózat elemei és a zuhanás elleni függőleges kollektív biztonsági felszerelések között.
- 4.3.5. Abban az esetben, ha az állványzat egyes részei nem állnak használatra készen, például az összeállítás, szétszerelés, illetve átalakítás alatt, általános figyelemfelhívó jelzésekkel kell azokat ellátni a 92/58/EGK irányelv alapján hozott nemzeti rendelkezéseknek megfelelően, és a veszélyes övezetbe való belépés megakadályozása érdekében fizikai eszközökkel megfelelően el kell azokat keríteni.
- 4.3.6. Az állványzatot összeállítani, lebontani vagy jelentősen átalakítani csak hozzáértő személy felügyelete alatt lehet, és ezt a munkát kizárólag olyan munkavállalók végezhetik, akik a 7. cikk értelmében a tervezett tevékenységekkel járó konkrét kockázatokat illetően megfelelő, különleges képzésben részesültek, különösen a következők terén:
- a) az állványzat összeszerelési, lebontási és átalakítási tervének megértése;
 - b) biztonság az állványzat összeszerelésének, lebontásának és átalakításának ideje alatt;
 - c) személyek, illetve tárgyak zuhanásának megakadályozására szolgáló intézkedések;
 - d) biztonsági intézkedések változó időjárási viszonyok esetén, amelyek negatívan befolyásolhatják az állványzat biztonságát;
 - e) megengedett terhelések;
 - f) bármely más olyan kockázat, amely a fent említett összeszerelési, lebontási és átalakítási műveletekkel járhat.

A felügyelő személy és az érintett munkavállalók rendelkezésére kell bocsátani a 4.3.2. szakaszban említett összeszerelési és lebontási tervet, az abban foglalt valamennyi utasítást is beleértve.

4.4. *A kötél segítségével történő hozzáférésre, illetve pozicionálási módszerekre vonatkozó különleges intézkedések*

A kötél segítségével történő hozzáférésnek és pozicionálási módszereknek a következő feltételeknek kell megfelelniük:

- a) a rendszer legalább két, egymástól külön rögzített kötélből áll, az egyiket (munkakötél) a helyszín elérésére, a leereszkedésre és a tartásra, a másikat (biztonsági kötél) tartalékként használják;
- b) megfelelő bekötőhevederrel kell felszerelni a munkavállalókat, akiknek ezt használniuk kell, és ezt a biztonsági kötélnél kell kapcsolniuk;
- c) a munkakötetet a feljutáshoz és leereszkedéshez szükséges biztonságos eszközzel kell ellátni, és önzáró rendszerrel kell rendelkeznie, hogy megakadályozza a használó lezuhanását abban az esetben, ha az elveszítené az uralmat mozgása felett. A biztonsági kötelet a munkavállaló mozgását követő mozgó zuhanásgátló rendszerrel kell felszerelni;
- d) a munkavállaló által használt szerszámokat és egyéb felszerelést a munkavállaló bekötőhevederéhez vagy üléséhez kell erősíteni, illetve más alkalmas módon kell rögzíteni;
- e) a munkát megfelelően kell megtervezni és felügyelni annak érdekében, hogy a munkavállalót veszélyhelyzetben azonnal kimenthessék;
- f) az érintett munkavállalókat a 7. cikk értelmében megfelelő, különleges képzésben kell részesíteni a tervezett tevékenységeket, különösen a mentési eljárásokat illetően.

Kivételes körülmények között, ha a kockázatfelmérés azt mutatja, hogy a második kötélnél használata veszélyesebbé tenné a munkát, megengedett egyetlen kötélnél használata is, feltéve hogy a biztonság érdekében a nemzeti szabályozás, illetve gyakorlat alapján megfelelő intézkedéseket fogantatosítottak.”